

OPRAVDOVÝ KREŠTĀN

POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:

Na celý rok	2 zl. — kr.
Na pol roka	1 „ — „
Na štvrt roka	—> 50 „
Jednotlivé číslo 3 kr.	

Vychodí každú nedel' u.

Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNÝANSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
VI. okr., Aradi-utca 14.

Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
Nevyplatené listy sa neprijmaju.

Svätá povinnosť.

Stoličné voľby.

Na čo sa dalo s istotou rátať, to sa skutočne aj stalo. Každý nepredpojatý pozorovateľ vecí s istotou rátať na to, že pri terajších stoličných voľbách ľudová strana utrpí porážku, asíce takú porážku, ktorá bude istou zárukou toho, že ľudová strana medzi ľuďmi ani najmenej nepustila hlboké korene.

Začiatkom novembra prevádzaly sa v niektorých hornovídieckych stolicích voľby do stoličných výborov. Jak liberálna tak aj ľudová strana postavily svojich kandidátov. No ľudová strana tentoraz darmo stávala svojich kandidátov, — tí skoro všetci poprepadávali a palmu víťazstva odniesli liberáli.

Teraz po prevedení voľbách ľudári hľadajú vo všeličom príčinu ich porážky. Osvedčené a potajomné ľudárske časopisy pripisujú porážku po prvé nesriadenej ľudovej strane. Ľudová strana nebola sriadená, to je pravda, ale ani nemohla byť sriadená, lebo ľudovej strane v skutočnosti nikde niet, najde sa skoro všade pár ľudárov, títo ale netvorí ešte stranu a tak o sriadenej nemôže byť ani reči.

Iní udávajú za príčinu porážky nedbalosť, lenivosť a nevšímavosť ľudu. A toto nenie pravda. Ľud nenie nedbalý, nevšímavý, on používa svojich práv, používa ich ale tak, jako to dľa svojho najlepšieho presvedčenia za dobré uznáva. Že ľud slovenský nenie nevšímavý, toho dôkazom je aj tá okolnosť, že sa aj teraz na stoličných voľbách tak hromadne zúčastnil a dopomohol liberálnym kandidátom ku skvelému víťazstvu.

Niektorí udávajú zase za príčinu porážky, že sa vodcovia ľudu nestarali o ľud a o voľby, že ho nepoučili dost' zavčasu o tom, kedy bude voľba. A kým vraj títo povolani vodcovia ľudu s na križ zloženými rukami hľievali, do tých čias liberálni kortesi, asíce: notári, rychtári, pí-ári atď. chodili po voličoch a svádzali ich na liberálnu stranu. Tí ľudovými časopismi za povolaných vodcov ľudu vyhlásení ľudári museli skutočne s na križ založenými rukami hľievať, lebo pri voľbách mali veľmi málo práce asíce preto, lebo oni sa síce držali za vodcov, lenže nemali koho viesť. Títo vodcovia ľudu sú len takí generáli bez vojska, ktorí nemajú nikoho za sebou, nik ich neposlúcha.

Toto udávajú ľudové časopisy za príčinu porážky. My vidíme v cele inom príčinu porážky. Ľudárski kandidati nepoprepadávali pri voľbách pre nič inšie, jedine preto, že u ľudu vyhasol už ten slamený plameň, ktorý ho bol zašiel pri povstaní ľudovej strany. Nedá sa odškriepiť, že na niektorých mie-

stach bolo badať pri povstaní ľudovej strany za túže istú zaujatosť, ba môžeme povedať odusivenosť. Že ale táto zaujatosť stala sa slameným plameňom, to je prirodzeným následkom neprirodenosti ľudovej strany, prirodzeným následkom toho, že ľudová strana nemá žiadnej oprávnenosti k jestvovaniu.

Ešte nikdy nepovstala strana, ktorá by bola tak mnoho nasľubovala, jako pri povstaní bola sľúbila ľudová. Dľa toho, jako tu lebo tam žiadali to lebo oné, tak ľudová strana dľa toho sľúbila to lebo oné; každému prisľúbila, čo si len žiadal. A aby si ľud čím viac žiadal, tým cieľom pisali celé hácky o jeho biede, o jeho utlačení, o jeho krivdách a súženiach. A všetko toto zlé chcela ľudová strana jedným úderom liečiť, aspoň to sľubovala v svojich časopisoch a na shromaždeniach, ňou vydržiavaných.

Čo prirodzenejšieho, než že sa v prvých týždňoch a mesiacoch našli mnohí, ktorí sa pridružili k nove povstalej ľudovej strane. Veď kto že by nešiel ta, kde mu sľubujú všetko dobré a kde ho ubezpečujú, že odstránia od neho všetko zlé, že ho zachránia od každej nehody. Hrnuli sa z počiatku mnohí, zvlášte ľahkoverní a takí, ktorí nemali dost' rozhladu, aby boli mohli posúdiť, čo je z tých ľudárskych kriklavých sľubov čisté zlato a čo len bliskavá žabica. A tak sa stalo že pred tromi rokmi na viac miestach boli zvolení ľudári do stoličných výborov. My sme už vtedy vedeli, že je to slamený plameň, ktorý o krátky čas vyhasne tak, jako čoby nebol nikdy plápolal.

A čas nám dal za pravdu. Ľud vytrezvel. Videl, že to, čo mu ľudári nasľubovali, boly len povetné zámky, ktoré zostanú navždy nimi. Ľud videl, že sľuby ľudárov boly len lákadlo, boly len vabec, pomocou ktorého chcelo pár cíbažných ľudí terajší liberálny systém srútiť a do svojich rúk dostať moc a vládu. Ľud nahliadol, že čo liberálna vláda robí, že je to všetko osožné pre krajinu, že to všetko čelí len k jej zveladeniu. Ľud nahliadol, že ľudári len preto osočujú tak strašne liberálnu vládu, lebo jej chcú z rúk vydríapať moc, aby potom oni mohli vladáriť. Ľud nahliadol, že ani tie, ľudarmi tak zaklínané cirkevno politické zákony neškodia ani nábožen-skému presvedčeniu, ani ďalšiemu mravnému vývinu obyvateľstva. A nahliadnuc všetko toto, pridružili sa znova k liberálnej strane a kandidátov jej volil do stoličných výborov.

Toto je príčina, pre ktorú ľudárski kandidati poprepadávali pri voľbách do stoličných výborov.

Slovo k rodákom.

Len o tom, či sa má jeden návrh zákona na denný poriadok predložiť, to jest kedy majú krajinskí poslanci o ňom pojednávať, vyše jedného mesiaca dohadovaly, hašterily sa opozičné stránky snemu. Pravda, každý človek má osobnú svedomitosť, tedy snáď i títo verejne účinkujúci mužovia samých seba sami pred sebou dajako ospravedlnia, no pred krajinou, pred obecnstvom to nie sú vstave urobiť. Stá, tisíce stála tá debatta krajinu, a to je ešte tá najmenšia škoda z toho, o mnoho škodnejším je ale, že v súrnych dobách utratili sme najmenej päť týždňov nenahraditeľného času. Vy roľníci naši pochopíte toto najlepšie, keď si pomyslíte, že počas neskorej jari, keď vtedy ešte len orať a siať začínate, kedy po druhé roky poľné práce takmer dokončené mávate, a keď by vás ešte vtedy nerozum, zášť a zúrivosť ľudská vo vašich životných a neodložiteľných prácach päť-šesť týždňov prekážala? — No a opozície tak sa držaly, kým div tedy, že oprávnená nevoľa a svätý hnev zaujal občianstvo krajiny, a že ono hromadne v obecných a stoličných shromaždeniach protestovalo oproti tejto nerozvažnosti tých asi 30 ablegátov, ktorí na zkaže a úpadku krajiny a snáď aj ústavy nerozumne pracujú. Ozvaly sa mnohé hlasy, hlasy vážne, a dá Pán Boh, že budú mať prajný výsledok.

No iné je, čo vám dnes sdeliť zamýšľame. Neradi spomínáme ošklivé veci a radi by sme boli, keby sme im mohli vyhnúť, no nútení sme, keď sú na povrchu denného života, aj s nimi sa zaoberať. Musela vám napadnúť tá otázka, že čo asi boli vstave behom päť týždňov oni smutní hrdinovia obštrukcie, keď len toľko mali povedať, že oni návrh o indennite na denný poriadok predostref nedovolia? Nuž oni, na miesto vecných námietok, napádali českú ministrapredsedu, a menovite na tom rajtovali, že si vláda svoju ohromnú väčšinu pri voľbách skúpila. Nuž po vieme si pravdu, smutný je to zjav u nás, že pri vyslaneckých voľbách pomerne mnoho sa trovi. Nám by sa to najlepšie ľúbilo, keby sa pri voľbách ani na zástavy a odznaky, ani na foršponty nevydávalo. Ba keby vystalo bárs aké učastovanie. No zvyk je zvyk. Nedá sa vypátrať kedy a kde začali s grošom kortešovať, ale skúsenosť nám dokazuje, že deje sa to takmer bez výnimky všade. Ona strana snemu, ktorá ešte mohutnejší prostredok zaviedla do bojov kortešačných, strana ľudárov, ktorá ešte i vieru, náboženstvo a meno špasiteľovo ku kortešačke znížil sa neostíchala, tá strana najväčšmi napádala baróna Bánffyho, že pri voľbách milliony potrovil a najnevinnejšou sa byť vystatovala, hovoriac, že ona ani krajciara neupotrebila k cieľom kortešačky.

Mužovia, ablegáti kňazského stavu to tvrdili a verejná mienka tých krajov, kde ľudárov nebolo, bola náchylná im to uveriť. A hľa! jeden z najprvších ich prívržencov, jeden rozchýrený kňaz, ich teraz zahanbil. Bol to hanobiteľ patriatky Kossuthovej: Ignác Zimándy, ktorý cestou tlače vykričal, že on sám zo svojho majetku jedenásť tisíc zlatých strovil na voľby ľudárske. Nuž tedy keď len jeden z pomedzi menších, jeden kňaz toľké tisíce obetoval, dá sa myslieť, koľkými summami prispeli tí vyšší a zámožnejší a prebohatí magnáti. Ako mohli, ako smeli, ako sa opovážili tedy tí, ktorí toto spáchali, tvrdiť, že majorita vládna je skúpená, keď nie je podvrátené, že aj ich mandáty groše stály? Hej len pradživé je to príslovie; «že zlodej najväčšmi vreští: lapajte ho!» a že «kto je v peci, myslí si, že sú tam všetci.» No a keď ešte podotkneme, ako určito jasne a na cele čierno omaľoval Lepsényiho, onoho Lepsényiho, ktorému náš ľud tak nepodvratne veril, čítajúc roky ním založeného a vydávaného «Krestana.» Známom vám, ako tajil Lepsényi že on poznal brošúru oproti Kossuthovi Zimándym pisanú. A hľa Zimándy verejne ztrhnul rúško pokrytstva s tvári pátra Lepsényiho a dokázal, že tento rytier zas len luhal, lebo ved kým brošúru Zimándy a Zelenyák pisali, on ich veľmi často navštevoval a o stave a pokročilosti sa informoval, ba o rozšírenie tohoto hanopisu sa staral a to ani len nie bezzistne, lež dal si to zaplatiť. Hej, málokedy a kto nadal tak Lepsényimu, ako Zimándy. A takito ľudia potom ešte napádajú druhých. A takito ľudia majú ešte smelosť postaviť sa pred ľud a žiadať, aby im veril! Hlboko sme klesli a ľud nás skutočne Boh vie, kam by bol zavedený býval, keby sme nebezpečenstvo z ľudárstva pochodiace neboli prehliadli a ľud všemožne vystrihali. No, my i naďalej na strážni budeme a neochabneme v potrebnej práci, lebo výsledky ozaj krásne nás potešujú. Ľudárstvo, zvlášte medzi Slovákmi, klesá ohromne, dnes-zajtra len ozembuchovia budú sa hlásiť k onej strane ktorej stromom, zakladateľom bol teraz už všade dobre známy páter Lepsényi.

Pravda

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Politické rozpoloženie. Nemci majú jedno príslovie, ktoré hovorí, že kľatbou zla je to, že len zlé rodi. Toto nemecké príslovie sa tentoraz veľmi dobre hodí na naše pomery. Opozície začaly obštrukciu po najprv proti dennému poriadku, vyše 5 týždňov dohadovaly sa o tom či má byť návrh o indennite na denný

poriadok určený. Kliatbou tohoto zla, tejto obštrukcie je, že rodí ďalej len zlé. Po čas tej neprirodzene dlhej dišputy prešli opposiční vyslanci na pole osobných urážok, ktoré zväčšily priepasť medzi politickými stránkami snemu.

Medzi dišputou stalo sa, že kráľ rozhodol, aby sa socha zosnulej kráľovnej postavila v Budíne tam, kde stojí socha Hentziho a aby táto bola odnesená na dvor kadétskej školy. Toto rozhodnutie kráľovo prijal celý národ s úprimnou radosťou, lebo veď odstránenie Hentziho sochy bolo dávnou túžbou národa. Na nešťastie minister spoločnej armády v pripise, v ktorom oznámil budapeštianskemu vojanskému veliteľovi kráľov rozkaz, aby sa postaral o prenesenie Hentziho sochy, medzi iným povedal aj to, že táto socha bude v škole slúžiť mládeži čo vzor vernosti a chabnosti.

Nad týmto zle voleným výrazom, jako ho nazval v snemovni minister honvédstva barón Fejérváry, natoľko sa pohrošili opposiční vyslanci, že teraz už viac nehľadia ani na pravo, ani na ľavo, lež robia len zlé. Čo sa stalo v svemovni na zasadnutí 21. novembra, keď totižto skoro úplných dvanásť hodín opposiční vyslanci nedovolili Fejérvárymu hovoriť, to počítujeme ešte len za to menšie zlo, o moc väčšie zlo je, že sa opposiční vyslanci tak ďaleko zabudli a povzbudili aj jednu čiastku univerzitnej mládeže, aby na ulici robili šarapaty a nezbedu. Keď študujúcim pridružilo sa viac sto všelijakých pobehajov a lapajov, ktorí skálím hádzali aj na koč ministerského predsedu.

Prirodzená vec, že hlavnomestská polícia nemôže trpeť tieto pouličné škandále a lapajov dobre vylátala trstenciami a niektorých aj zavrela. A tu povstalo zase nové zlo. V sneme začali vyslanci napádať ministra vnútra pre brutálnosti a ukrutnosti, krveprelievanie, ktorých sa vraj polícia dopustila tým, že nedovolila kadejakým lapajom po ulici nezbednosti vystraťať. Isté je, že opposiční vyslanci budú o týchto ukrutnostach pár dní hovoriť.

Kam zaviedol ten prvý chybný, zlý krok — obštrukcia opposície — celú krajinu? Uhorsko bolo dosiaľ známe čo taká krajina, v ktorej sa za svätú považuje konštitúcia. A dnes sme kde? Tam, že následkom osobného boja pramalej menšiny v sneme, vlastne následkom toho zla, ktoré povstalo z tohoto boja, cudzozemsko považuje nás za takých, kde parlamentarismus len so dňa na deň živorí. Jedným slovom opposícia veľmi pokazila náš politický kredit pred cudzozemskom.

Ponevác niet výhľadu, žeby opposície čo najskorej upustily od obštrukcie, hovorí sa, že budú zasedania snemu na dva týždne odročené, behom ktorého času sa možno vyjasní teraz tak hustými chmármi pokrytý politický blankyt.

Minister spoločnej armády barón Krieghammer sa údajne vzdá svojho úradu. Príčinou tohoto podakovania je Hentziho socha. Minister Krieghammer v pripise upravenom na budapeštianskeho vojanského veliteľa povedal, že socha táto bude slúžiť mládeži v ka-

détskej škole za vzor vernosti a chabnosti. Z tohoto povstala ohromná patália v sneme a minister honvédstva barón Fejérváry povedal o hore udaných slovách ministra Krieghammera, že tie byly nešťastne volené. Toto má byť príčinou jeho odstúpenia.

Právomocnosti proti obštrukcii. Právomocnosti jedna za druhou odsudzujú obštrukciu opposíciou Najnovšie zaslala aj turčianska, oravská a trenčianska stolica pripis, ktorým žiada snem, aby prekazil obštrukciu a zabezpečil riadny beh pojednávania.

Z kruhu parlamentárnych strán. *Liberálna strana* vydržovala 17-ho tohoto mesiaca poradu, na ktorej bol pojednáván návrh o indennite. Túto príležitosť použil ministerský predseda k tomu, aby liberálnu stranu bližšie oznámil so zámysli vlády.

S poľutovaním soznal, že snem od 5. septembra nevykonal nič vecného a niet výhľadu, žeby sa to zmenilo. Veľmi sa obáva, že sa pohýbe základ nášho ústavného života. Prosí stranu, aby zachovala i naďalej svoju chladnokrevnosť a dôverovala, že snád predseda nájde vytrezvenie, jestli ale nie, tak vláda, keď debu treba, navrhne *mimoriadne poriadky*. To však nenie dost. V takýchto ťažkých okolnostach je potrebné, aby strana mala úplnú dôveru vo vláde. (Všeobecná živá pochvala). Rečníka veľmi uspokojuje, že je *ubezpečený o dôvere kráľa*. (Búrľivá pochvala.) Ponevác v parlamente je väčšina v tom hatená, tu v tejto strane musí hľadať ubezpečenie o dôvere a podpore, lebo vláda len tak môže sa podobrať na prevedenie veľkých záležitostí ako je vyrovnanie. Možné je, že štátne hospodárenie nebude možno viesť na základe zákona a na to sa vláda podoberie len tak, keď bude ubezpečená i o pozatýmnom odobrení svojho účinkovania. (Dihotrvanlivá pochvala.) *Možno, že príde čas, že bude potreba zavedenia poriadkov proti zneužívaniu slobody slova*. K tomu treba veľké rozhodnutie, ale ubezpečený je o tom, že verejná mienka krajiny schváli takéto kroky vlády. Prosí o dôveru strany, lebo nenie možné, aby tam, kde vláda požíva dôveru kráľa a za ňou stojí takáto silná väčšina nebolo možné ochrániť parlamentárny poriadok. (Dihotrvanlivá, živá pochvala a súhlas.)

Viac rečníkov ubezpečilo ministerského predsedu o úprimnej dôvere liberálnej strany. Koloman Tisza schvaloval aj to, aby sa zaviedly poriadky proti zneužívaniu slobody slova, to jest proti obštrukcii.

V ten samý deň vydržovala poradu aj *ľavá strana*, ktorá o indennite rozhodla, že návrh tento síce neprijme, ale že nebude proti prijatiu jeho obštruktovať.

O deň neskoršie vydržovala poradu aj *národná strana*, a táto usniesla sa na tom, že v sneme navrhne, aby sa najprv pojednávaly návrhy vyrovnania a aby sa návrh o indennite začal iba 15. decembra pojednávať.

Provisorium v otázke vyrovnania. V stredu odpoľudnia vydržovala vláda poradu, na ktorej sa ministri radili v prvom rade o terajšom neblahom snemovom položení a jako počut usniesli sa na veľmi váž-

nych rozhodnutiach. Za tým sa zaoberali s otázkou vyrovnania a tu prišli k tomu presvedčeniu, že je nevyhnutne potrebné nové provisorium, nový dočasný stav. Jaké bude provisorium a pod jakými podmienkami bude uzavreté, o tom sa budú vlády najbližšie radieť v Budapešti.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 16-ho novembra.

Dnes bolo ukončené pojednávanie denného poriadku, to jest tej otázky či má byť návrh indemnity na denný poriadok určený. Po reči Bélu *Barabása*, Oskára *Ivánku* hovoril ministerský predseda barón *Bánffy*. Ministerský predseda poukázal v svojej reči na tie smutné následky, ktoré bude mať obštrukcia opozície, lebo obštrukcia táto smeruje ku pohybaniu základov krajinskej konštitúcie. Terajší boj opozície je nanajvyš nebezpečný pre konštitúciu, lebo bude mať za následok, že začiatkom budúceho roku budeme sa nachádzať v mimozákonomom stave. Prosí opozície, aby pretahovaním pojednávania indemnity nevystavovala krajinu nebezpečeniu. Odporúča, aby sa indemnita začala najbližšie pojednávať. Nad týmto sa bude zajtra hlasovať.

Nasledovali interpellácie. Vyslanci Franc *Bolgár* a Vilhelm *Boda* interpelovali ministra orby v otázke fašovania vína. Najnovšie sa udal pád, že u päťkostolského vínokupca Engela našly v pivnici falšované vína. Sptujú sa, čo mieni minister spraviť, aby prekazil falšovanie a odpredávanie falšovaného vína.

Minister orby *Darányi* dal hneď odpoveď. Stát obetoval 25 millionov zlatých na rekonštruovanie vinie a práve preto použije celú moc zákona proti falšovateľom vína, ktorí v takých rozmeroch falšujú víno, než to bolo možno predpokladať. On a minister vnútra vydali nariadenie, následkom ktorého už mnohých falšovateľov pokutovali a v tomto ohľade učiní i ďalšie poriadky, aby záujmy vinárov boli náležite ochránené. A jestli toto prísne pokračovanie nepovedie k cieľu, podá návrh zákona, lebo na každý pád treba ochrániť vínokupectvo pred falšovateľmi. Aby ale akcia vlády viedla k cieľu, prosí každého, kto vie o falšovaní vína, aby to oznámil, lebo len tak sa znemožní falšovanie vína.

Odpoveď vzal snem jednohlasne v známosť.

Ján *Asbóth* interpeloval z záležitosti verejnej bezpečnosti v novohradskej stolici.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 17-ho novembra.

Otázka Hentziho sochy zapríčinila dnes veľmi búrlivé zasadnutie. Spoločný minister vojny *Krieghamer* zaslal kráľov rozkaz tunajšiemu vojenskému veliteľovi kniežatu *Lobkowitzovi*, v ktorom mu kráľ nakladá, aby sa postaral o slušné preloženie Hentziho sochy na dvor kadétskej školy, tento kráľov rozkaz zaslal minister *Krieghamer* *Lobkowitzovi* s tým poznamenaním, že v kadétskej škole bude Hentziho socha slúžiť mládeži čo vzor vernosti a chrabrosti. Táto poznámka ministrova zapríčinila búrku.

Franc *Kossuth* a za ním ešte desiatí členovia neodvislej strany povedali veľmi ostré reči. Sptovali sa vlády, či spoločný minister vojny *Krieghamer* s povedaním našej vlády zaslal *Lobkowitzovi* onen prípis. Vyslovili svoje rozhorčenie nad tým, že za príklad vernosti a chrabrosti má slúžiť ten vojak (*Hentzi*), ktorý dal Pešť bombardovať a ktorý zrušil *Kossuthovi* danú prísahu, ktorý čo Uhor bojoval proti Uhorsku.

Mysle uspokojil minister honvédsťva *Fejérváry*. Otvorene vyznal, že uhorská vláda nemala vedomia o tomto prípise ministra *Krieghamera* spolu aj to povedal, že *Krieghamer* neupotrebil najvhodnejšie výrazy. Tajil, žeby *Krieghamer* bol chcel uraziť uhorský národ, takéto niečo nemožno predpokladať o človekovi so zdravým rozumom, on s týmto prípisom len to chcel povedať, že mládež vo vojenských školách treba povzbudzovať k hrdinkosti a vernosti.

Čo sa týče osoby Hentziho, zistené je, že nebol Uhrom a ani nesložil prísahu vernosti a tak tedy nebojoval proti svojej vlasti, ani nebol krivoprisažníkom. Bombardovanie Pešti treba z vojenského stanoviska posúdiť; rečník, čo vojak, nevie, čo by bol robil v položení Hentziho. Prosí, aby opozícia jeho vysvetlenia vzala vzhľadom a uspokojila sa.

Fejérváryho slová veľmi uspokojujúce účinkovali na rozpalené mysle vyslancov.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 18-ho novembra.

Dneskajšie zasadnutie začalo sa tým, že hlasovaním dľa mena bolo ustálené, že sa návrh o indennite začne zajtra pojednávať. Na to povstal *Štefan Rakovszky* a narádzať, aby sa zajtra to jest v sobotu nevydržovalo zasadnutie asíce preto, že sú zajtra meniny zosnulej kráľovnej *Alžbety*. Ministerský predseda barón *Bánffy* privolil k tomu a tak najbližšie zasadnutie bude 21-ho novembra, keď sa začne pojednávať návrh o indennite.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 21-ho novembra.

Dnes sa mal začať pojednávať návrh zákona o indennite a miesto toho udaly sa také škandále, jakých uhorský snem dosiaľ nevidel. Zasadnutie trvalo od 10-tej hodiny rano do polnoci a vzdor tomu nestalo sa iné, než že opozície neslýchaným krikom a lármon, brmotom, pískaťím, bubnovaním prekazily, aby minister barón *Fejérváry* hovoril.

Priebeh zasadnutia bol nasledovný: Pred započatím pojednávania návrhu o indennite viac vyslancov s privolením snemu hovorilo o Hentzimu.

Ludvík *Hentaller* v svojej reči dokazoval, že Hentzi zrušil prísahu danú *Kossuthovi* a predsa bombardoval Pešť.

Ludvík *Holló* hovoril, že keď chceli dať príklad mládeži, mali do kadétskej školy postaviť sochu daktorého z 48-ických generálov. V tejto záležitosti ministerský predseda i minister honvédsťva namiesto osvedčenia ukryli sa za väčšinu.

Karol *Szalay* zazlieva, že sochu Hentziho postavia pre mládež čo príklad hrdinkosti a vernosti.

Gróf Albert Apponyi dokazuje, že ministerský predseda veľmi zlú službu preukázal národu tým, že neprekazil prenesenie sochy do kadétskej školy. Tým pokazil súhlas a dorozumenie medzi národom a kráľom.

Minister honvédstva barón Fejérváry odpovedal na reči predrečníkov. To nenie hodnoverná zpráva, že Hentzi zrušil prísahu. Jestli že Hentzi dal skutočne čestné slovo, že nechytí viac zbraň do ruky, tak ho to čestné slovo viazalo len do tých čias, pokým bol Budín v moci Uhrov, jaknáhle odtiaľ odtiahli a nevzali ho sebou, tak tým prestala zaviazanosť.

Z opozícií bolo počut výkriky: Minister nemá čo hovoriť o cti.

Minister odsekol, aby mu nedávali lekcii o cti práve z tej strany (rozumel národnú stranu), ktorá len hubí a šliape čest.

Po týchto slovách nastal obrovský krik a hurhaj; opozície žiadaly, aby ho predseda pokarhal za tieto slová. Podpredseda snemovne, ktorý na dneskajšom zasadnutí predsedal, miesto toho avšak pretrhol zasadnutie na 5 minút.

Keď bolo zasadnutie zase otvorené a Fejérváry chcel hovoriť, opozície nedovolily mu hovoriť, pokým nebude prosiť za odpustenie. Medzi tým čo chcel minister hovoriť, hlásili sa k slovu aj opozície, týchto avšak prekazila v tom vládna strana, žiadajúc, aby bol najprv vypočutý minister Fejérváry. Keď pár minút trvala lárma, predseda znovu pretrhol zasadnutie na pár minút.

Po otvorení zasadnutia opakovalo sa to isté. Teraz predseda pretrhol zasadnutie na celú hodinu. Ale ani toto neosozilo, keď bolo po oddychu zasadnutie znovu otvorené, opozície znovu robily pekelný krik a nedovolily Fejérvárymu hovoriť.

Po troch minútach muselo byť zasadnutie znovu na jednu hodinu pretrhnuté, a takto trvalo až do polnoci, keď predseda konečne zavrel zasadnutie. Opozíční vyslanci kedykoľvek chcel Fejérváry pokračovať v svojej reči, bili veľkými knihami na lavice, trúbili, pískaly, bubnovali, jedným slovom taký škrek robili, jaký este steny uhorského snemu nepočuly.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 22-ho novembra. Predseda snemovne Szilágyi dnes urobil pokoj medzi tsrankami, že dokedy bude pokoj trvať, to je veľká otázka. Predseda včerajšie zasadnutie označil čo také, ktoré urážalo zákon a tie základy, na ktorých spočíva náš parlamentárny život. Minister honvédstva včera hovoril, opozícia ho však hatila v tom, aby reč svoju dopovedal. Toto sa protivi zákonu a stanovám snemovne. Opozícia do reči ministra zakričala: minister nemá čo hovoriť o cti, na to minister povedal tie slová, nad ktorými sa opozície pohoršily. Ponevác sa ale nedokazalo, zeby hore udané slová bol niekto tak povedal, jak ich minister v kriku dopočul, tak dnes chce minister pokračovať v svojej reči.

Minister honvédstva Fejérváry. Ponevác tie slová, že on nemá o cti čo hovoriť, nikto nepovedal, tak aj on vyslovuje polutovanie nad tým, čo sa včera udalo a prosí národnú stranu, aby brala jeho slová za nepove-

dané. Zatým hovoril ešte o Hentzimu prosiac snemovinu aby už raz dala pokoj tejto otázke.

Zatým niektorí vyslanci napadli ministra vnútra, že policia včera prekročila dovolené hranice.

Minister vnútra odpovedal, že keď on išiel s ministerským predsedom v koči do snemu, že na nich hádzali študenti kamene, policia prekazila len ďalšie výstupy a tak spravila iba to, čo bolo jej povinnosťou.

Odhalenie sochy Gabriela Barossa.

Deň 20. novembra roku 1898. vo verejnom živote Uhorska ostane pamätným na veky. Vtedy bola vzdana úcta a vďaka uhorského obyvateľstva naproti človeku, ktorý celý svoj život obeteval blahu vlasti a národa, aby ho nrobil šťastným a spokojným so svojim osudom. V spomenutý deň totiž bola odhalená socha bývalého ministra premávky a obchodu *Gabriela Barossa*, ktorú dal jeho pamiatke postaviť z dobrovoľnej sbierky národ, aby takýmto spôsobom dokázal svoju vďaku naproti človeku, ktorý s celým oduševnením svojho ducha pracoval na blahu všetkých obyvateľov uhorských.

Pekná slávnosť započala sa predpoludním o 11. hodine. Okolo sochy, zahalenej plachtami na sťažňoch, policia a zamestnanci uh. štátnych železníc tvorili kordon, za ktorý pustené byly len vyslanstvá a deputácie rozličných stolíc, miest, obcí, spolkov a korporácií; pre rodinu zosnulého, členov vlády, vysokých hodnostárov vyznačené bolo miesto pod šiatrom, neďaleko ktorého stála tribuna pre slávnostných rečníkov. Na slávnosť odhalenia došli členovia vlády v čele s ministerským predsedom barónom Bánffym; ďalej prítomní boli štátni sekretári Zs. linszky, Schmidt, Gränzenstein, Cseőrgbő; predseda administratívneho súdu Wekerle, predseda snemovne Szilágyi a podpredseda Láng; v zastúpení kráľ. kúrie predseda Sárkány, ďalej Koloman Széll, gróf Albin Csáky, Béla Lukács, správca uh. štátnych železníc Ludvigh, správca košicko-oderbergskej železnice Peter Ráth, hl. mešťanosta Márkus a mešťanosta Halmos, hl. kapitán Rudnay, zastupitelia cudzích mocností, mnoho krajinských vyslancov a členov snemovne veľmožov a pod vedením kniežata Lobkovitza dôstojnícky sbor tunajšej posádky. Zo stolíc najvalnejšie zastúpená bola trenčianska, odkiaľ štyridsať vyslancov došlo pod vedením főršpána Júliusa Szalavszkého; ďalej deputáciami daly sa zastúpiť stolice: Báč-Bodrogská Hontanska, Abauj-Tornanska, Šopronská, Baraňanská, Temešská, Rábska, Tolnanská, Torontálska a Mošonská; osobitnými deputáciami zastúpené bolo mesto Šopron, Debrecín, mestečká Čaca, Ilava deputáciu ktorej viedol ryehtár Mikuláš Dudaček a notár Rudolf Rozenzweig.

Keď v šiatre zaujala miesto staruška ovdovela matka Barossova rodená Natalia Pongrácz, jeho vdova rod. Karola Sipeky s deťmi Gabrielom a Karolou, podžupan trenčianský Justin Baross, brat oslavenca, švager Barossov Jozef Kovács, správca ilavskej trestnice a mnohí iní bližší i ďalší pokrevní, predstúpil na rečníšte predseda

výboru pre postavenie sochy *Fridrich Podmaniczky*, a v mene výboru pozdravil prítomných. Za týmto *Koloman Brázay* rozpovedal, ako rozhodol národ postavenie sochy, ako sa postavenie previedlo a potom poprosil ministra obchodu, aby odhalil sochu svojho slávneho predchodeu.

Miniser obchodu barón Ernest *Dániel* najprv vyslovil svoju vďaku, že jemu dostala sa pekná úloha odhalenia sochy nezapomenuteľného predchodeu a potom v svojej utešenej a slávnostnej nálade primeranej reči vyzdvihnú, že socha stelesňuje nehynúcu vďaku národa oproti nezapomenuteľnému kriesiteľovi a reformátorovi uhorského obchodu a premávky *Gabrielovi Barossovi*, obšírne prehovoril o nehynúcich zásluhách o vlasť neobehého ministra. Veľkého syna vlasti — hovoril barón *Dániel* — v jeho ťažkom povolaní viedol jedon ideál: veľký, mohutný, duševne na vysokom stupni stojaci a hmotne silný národ, národ uhorský. Jako keby bol tušil svoj osud, tak ponáhal sa v svojej neúmornej práci. Jeho pevný charakter neznal prekážky a ťažkostí, keď sa jednalo o blaho a záujem vlasti. Jeho nekonečná láska ku vlasti javila sa v činoch, ktoré staly sa základmi mohutného priemyslu a obchodu. *Baross* nezapomenul v svojom mnohostrannom účinkovaní ani na záujmy priemyselných robotníkov. On započal veľkú akciu v záujme robotníctva uvedením nedelňého pokoja a podporujúcich pokladnic pre chorých; posledne vyneseny zákon o priemyselnom dozorstve tiež spojený je s menom *Barossovým*. Jeho život bola práca a jeho socha aby blásať mohla oslavu práce, nech teda spadne s nej pokrývajúca ju plachta!

Vtedy spadly so sochy plachty a obrovské zástupy obecenstva vypukly v búrlivé eljenovanie na uvidenie peknej sochy.

Keď eljenovanie stíchlo, minister *Dániel* pokračoval: Pred nami stojí socha uhorskej premávky, uhorského priemyslu a obchodu, socha vážnej práce, ktorej venoval sa po celý život svoj náš oslávenec *Baross*! Je to uznanie vďačného národa, ktoré javí sa v kovovej postave neobehého ministra a predchodeu môjho. Národ túto vďaku vždy bude prechovávať oproti veľkému synovi svojmu blásajúc zásluhy *Barossove* a slávu dobre vykonanej statočnej práce!

Reč ministrova prijatá bola s veľkou uduševnenosťou. Na to správca a predseda uh. štátnych železníc *Július Ludvigh* v peknej reči prisľúbil, že správa uh. železníc, ktoré tak mnoho ďakujú *Barossovi*, verne bude ošetrovať sochu a pamiatku *Barossovu*.

Na to asi 400 spevákov spojených budapeštianskych spevokolov zaspievalo „Hymnus“ a za utešených zvukov spevu spolok kupeckých cestovateľov složil na sochu obrovský z bronzu uliaty venec. Mohutný venec uhaty je tak, že celý i so svojimi obrovskými tiež kovovými stuzkami tesne prilieha na sochu. Potom radom kladené byly na sochu vence. Ministerský predseda barón *Bánffy* položil na sochu vavrínový venec vlády a za tým hl. mešťanosta budapeštiansky venec

hlavného a sídelného mesta, ďalej rozličné spolky, korporácie a podniky. Osobite ovenčili sochu *Alexander Wekerle*, kraj. vyslanci *Gejza Rakovszky*, *Peter Ráth* a iní. Stuzky vencov, ktorých bolo vyše 30 odviezli na tretí deň do *Klobušie*, kde uložia ich v mausoleume *Barossa*.

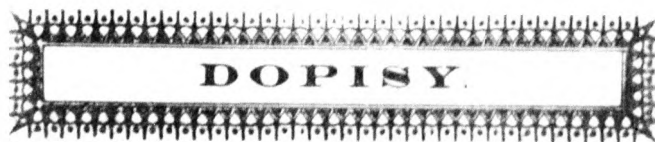
*

Socha *Barossova* podarila sa skvele a zaiste zostane pekným svedectvom schopnosti sochára *Antona Széchyho*. Postava *Barossova* uliata je v nadživotnej veľkosti z bronzu a stojí na obvyšnom postamente, vykresanom zo žulového kameňa. Socha zvečňuje *Barossa* v takom postavení, jako stál *Baross* obyčajne, keď rečnil v snemovni. *Baross* stojí v občianskom odevu, pravou rukou podopretý o žulu *Železnej brány* a ľavou rukou podpiera si bok. Ťahy tváre „železného“ ministra sú veľmi dobre znázornené a človek na prvý pohľad zbadá na tej výraz pevnej vôle o neobrozenosti neobehého.

Na postamente sochy vypínajú sa s prava i s ľava dve pobočné postavy. Na ľavej strane spočíva prácu a priemysel predstavujúci silný muž a s druhej strany „*Merkur*“, označujúci obchod, podáva *Barossovi* venec. Na prednej strane postamentu skvie sa bronzový reliefový obraz štátnych železníc, predstavujúci východ vlaku z tunela a na zadnej strane zas reliefový obraz *Železnej brány*. V prostred postamentu skveje sa zlatými literami jednoduchý nápis:

BAROSS.

Socha, jako z týchto pár slov vidno, je veľkých rozmerov a preto veľmi dobre sa vyníma na obrovskom priestore na pokraji promenády pred východným nádražím uh. štát. železníc. Práve pred sochou sbiehajú sa štyri veľké cesty a jedna ulica. Tu sbiehajú sa *Kerepešská* cesta s cestami *Cömörskou*, *Vonkajšou Kerepešskou* a *Kőbányajskou* a s ulicou *Rottenbilerovou*. Nemožno, aby socha nenapadla každému či prichodiacemu alebo odchodiacemu z *Budapešte* po dráhach východného nádražia. Počut, že ten priestor kde stojí socha, nazvú námestím *Barossovým*.

Kisúca-Ujhely, 15. novembra.

Velactená Redakcia!

Radostou sa naplňuje srdce každého opravdového vlastenca keď vidí, že jako pomaly opúšťajú falošnými rečami a úceniami otrávení jednotliví ľudári tento nebezpečný tábor a pridružujú sa ku tým liberálom, ktorým je vlasť nadovšetko, a ktorí, čo svojim prívržencom sľúbia, to aj splnia.

Vidia oni už dobre, že žiadnemu neodobrali ani vieru ani sviatosti, ba že vysoká vláda tým prísnejšie nakladá pestovanie náboženského ducha vo školách, lebo vie, že bez viery jestvovat nemôžeme.

Že ozaj už prichádzajú k zdravšiemu povedomiu, videli sme to aj pri terajších voľbách stoličných výbor-

nikov, kde mnohí ľudári blasovali na vládnych kandidátov a nie na takých kadejakých posbieraných ľudárskych fanatikov.

V meste našom sa tento raz ľudári tiež dobre zdržali napriek tomu, že náhonci len tak sem tam sa motali, jako čo by bol mravenčí kopec pobúrili; lebo z pomedzi 86 voličov 62 hlasovalo za našich a len 24 za ľudových kandidátov; medzi ktorými boli ozaj — v opravdovom smysle slova — zatiaľ nepriatelia vlády.

Voľba sa diala pod predsedníctvom nášho obľúbeného a všeobecnú úctu požívajúceho blavného slúžneho Imricha Haidyna, pri jeho boku boli čo dôvernici tiež statní mužovia, asíce: Gejza Khadi podslúžny, Attila Kvassay sirotský otec, Béla Cselko statkár a Kajetan Hlucsil hlavný notár.

S dychtivosťou sme očakávali výsledok, ktorý bol aj k nášmu najväčšiemu uspokojeniu a nevýslovnej radosi nasledovne vyhlásený: Peter Udránszky, Alexander Sipeky, Kajetán Hlucsil; v Podolí: Róbert Seide starší, Róbert Seide mladší a Karol Brancsik a tak ľudovi kandidáti slávne prepadli. Tak im treba! načo sa dajú za prsty tahať s takými osobami, ktoré sú v okrese našom už od dávna čo statní mužovia známe!

Nech prijmu všetci, pri voľbe tak vytrvanlive sa držiaci, za ich ustávanie naše najvrednejšie podakovanie a nech ich Pán Boh živí aj s vyvolenými výborníkmi!

Kladivo.

Zpod Kriváňa, 20. novembra.

Blahorodý Pán Redaktor!

Čítajte o novej knihe Zimándyho, — v ktorej sú skutočne pekne kúsky ľudovej strany na javo dané, — prosím pána redaktora, aby moje riadky uverejnil ráčil, v ktorých mienim podať posúdenia hodné dva kúsky napáchnuté smradľavým pachom ľudárskym.

V jednej považskej obci až hen od hranice oravskej bola voľba organistu-učiteľa; zvolili si príkladného ľudára; čože ale keď nemá učiteľského čiplomu, iba zasluby nadobudnuté pod práporom ľudovej strany a tie mu dopomohly ku víťazstvu nad inými diplomovanými učiteľmi, lebo sa i takí hlásili. Slovo farára je ale sväté! Novovyvolený učiteľ sa už aj previezol, ale tak sa zdá, že sa čo chvíľa aj odvezie, lebo voľba napadnutá je protestom. Asna! ešte len máme zákon, a diplomovaní učiteľa mali mať prednosť; vyvolený nemal byť ani len k voľbe pripustený.

Ale poviem iné. V jednej obci v Ubrách a to na Horniakoch medzi Slovákmi, v jednej dedine jesto prázdna fara, na ktorú sa hlásil už obstarnejší farár, konškolár dekanov. Vo fare tej je doteraz administrátor, ktorý počas posledných vyslaneckých volieb hral veľkú úlohu. — rozumie sa, že v prospech ľudárov, — a svojim huckaním i do nešťastia priviedol občanov tej obce, kde v ten čas účinkoval. Dekan zastal si na stranu administrátora, ktorého sta liberála odporučal biskupovi a ministeriumu. Šidlo sa ale vyklúlo z vreca. Pán administrátor napriek tomu, že pod falošným plášťom ako liberál chcel faru obdržať — veď ani prosynodalky nema — keď si myslel, že ho už z fary nik nevyženie, začal s kanceli na liberálov šifovať a búrit, prečo je aj zapravotený, následkom toho vyšla na javo špatná manipulácia a falošnosť, ktorou dvaja kňazia chceli vyššie kruhy oklamať.

Keď toto vyšlo na svetlo, bola žiadaná informácia o tom obstarnejšom farárovi, — nie ale od dekana, — a informácia šla hore prajná. Ze čo si teraz dekan myslí,

— aký je on liberál, ktorým sa robil — aký účinok má na neho odhalenie toho odporúčania s tým administrátorom? to neviem. Ale citlivý človek by vedel, čo má urobiť. Nuž ale čože môžeme od ľudárov žiadať.

Toto som chcel s dovolením pána redaktora našim čitateľom k posúdeniu sdeliť.

So všetkou úctou som

Ipsc.

Zázrivá, koncom novembra.

Mnohovážny Pán Redaktor!

Uplynulo už viacej týždňov, čo som z našej obce nepodal žiadnu zpravu et. čitateľom tohoto časopisu; veď ale dačo zvláštneho sa u nás neprihodilo, čo by zaslužilo povšimnutia. Čo sa u nás deje, — je síce nie chvályhodné, — staré, všeobecne známe veci sú to. Švábky, kapusty, zbožia máme dost: ľudia poprichádzali zo zariobkov, doniesli peňazí, jest začo si aj vypiť, len daň niet čím platiť. Naši chlapi sú po horách rozídení, pracujú v šlógach a zarobia pekný groš. Že u nás každý týždeň sú 3—4 eksekúcie a jedna licitácia sa prevádza, že dochodí 100—200 kariet aby platili za múku, zavislé úroky; zopár listov rekommandovaných že prejdené zmenky sú protestované, to je nie nič nové. Naši ľudia si nevšímajú ani napomínania, ani protestovania, ani eksekúcie, ani licitácia našich ľudí nezroní; no ale zronilo, ba snáď aj do hrobu by nejedného od žiaľu složilo, keď by tak niekto ten pravdivý chýr doniesol, že pálenku zakázali páliť!

Veru keď by tak bol dakto prišiel do našej obce na hostinu — v nedeľu po Vsechsvätých — keď boly domy prázdne a krémy plné za tri dni; keď statok domáci od smádu zdýmal, gazda a gazdiná i s čeliadkou sa ale v pálenke topil, bol by si pomyslel, že oplývame všetkým dobrým, hojne až po uši. Ano, v deň hostiny tak, po hostine ale už nenie za čo soli kúpiť.

Pred hostinou zbožia veľmi dobre podsýpa, po hostine myši idú všetko zosekať. Nuž ale toto u nás žiaľbohu tak býva, a bývať bude, jestli len Pán Boh zázračným spôsobom neosvieti rozum našich ľudí, aby už raz poznali tú zkažu hlboko zakorenenu, ktorá od jedného do posledného každému podáva do ruky palicu zožrácku. Surovosť, grobianstvo, nevzdelanosť, týmito vlastnosťami vynikajú naši ľudia. Zdvoritosti žiadnej nepoznajú; ani svojho najlepšieho dobrodince nepozdravia, slovom, všetko zlé sa u nich a to vo veľkej miere nachodí. Starci, ktorých hlavy čestné šediny kryjú, ani čoby boli z tam toho sveta, tí znajú akú-takú zdvorilosť, ale mladšie vrstvy sú sta divochy v horách.

Keď bolo treba deti do školy poslať, to nemožno, musejú ešte ovce pásť; ale na svatbu a muziku, tam už môžu ísť. Jako že potom môžeme úfať, že z terajších detí budú kedysi statní, poriadni, mravní, striezliví ľudia, keď teraz za mladi z lásky rodičovskej navyknú na krému, na pijatiku; sú svedkami všetkých nemravností.

Nie nadarmo bude nariekať Jeremiáš, — zkaža mesta je blízko. Darmo sa bude primlúvať Abrahám, nenie ani päť spravodlivých a prevrat nasledovať bude.

Z našich ľudí sú mnohí zavrznutí do žaláru pre krádež, spáchanú na parnej píle; ani to nenie nové u nás, lebo tu neraz nejedna neživotná vec dostane nohy.

Jaseň máme veľmi príjemnú, dni jasné a pekne. Zdraví sme, jest máme a vypiť tiež máme začo, len daň niet čím platiť, lebo tie vyrobené grošky — jakoľvek — ale radšej na čertove slzy obraciame.

S úctou

Fr. Zeus Ludomil.

BESEDNICA.

Neriadna vec.

— Napísal: Anton P. Čehov. —

— Kto je to?

Neodpovedal nikto. Strážnik v cinteríne nevidí nič, ale cez hučanie vetra a ševlenie stromov jasne počuje, že mu ide po chodníku volakto oproti.

Je marcová noc. Hmlistá, oblačná tma spustila sa na zem a strážcovi sa zdá, že nebo i zem, ba i on so svojimi myšlienkami splynul v nejakú veľkú nepreniknuteľnú tmavú hmotu. Isť bolo možno len makajúc.

— Kto je to? — zopätuje strážnik a zdá sa mu, jako by počul šuchot a tlumený smiech — kto tu chodí?

— Ja som to, bátko, — odpovedá tázaný hlasom starého človeka.

— Ale kto?

— Pútnik.

— Jaký pútnik? — zvolá nazlobený strážnik, chtiac mu hlasným okríknutím strachu nabnať — čert ťa sem vodí! Jako nejaký svetlonos nocou sa tlčieš po emiteri!

— A toto je emiter?

— Nuž a čo by bol ak nie emiter? Perseže emiter. Či nevidíš?

— Ohohohh! Blahoslavená Panna! — počul ťažké vzdychnutie. — Nič nevidím, bátko, nič... Eh, jaká, bátko, je to tma! Človek si ani nosa nevidí, bátko, taká tma. Ohohohoh!

— Ale čo si?

— Ja — bátko — pútnik; putujem...

— Parom aby do teba... nočný tulák! Ešte že pútnik! To, to, korheľ, — bromží strážnik, uspokojený trochu hlasom a vzdychami cudzinca; ešte človek do neprijemnosti príde pre vás. Celé dni pijú, korheľujú a v noci ich čert vláči po emiteri... Ale jako by bol práve počul že si nie samotný, lež že je s tebou ktosi.

— Sám som, bátko, sám. Hovorím, sám... Ohohohhh... Pane, smiluj sa...

Strážnik v tom búšil sa do človeka a zastal.

— Ako si sa sem dostal? — spýta sa ho.

— Poblúdl som, dobrý človeče, poblúdl som. Šiel som do mitrijevskeho mlyna a poblúdl som.

— No hľa! Nuž či je ťadeto cesta do mitrijevskeho mlyna, hé? Ty sprostý baran! Do mitrijevskeho mlyna treba ísť ďaleko na ľavo, z mesta rovno po krajinskej ceste. V opilosti vykonal si obchádzku aspoň na pol míle. Zaisťe si sa docical v meste.

— Stalo sa, bátko, stalo sa. Prečo by mal tajiť svoj hriech! Ale kade mám ísť?

— Len choď rovno po tomto chodníku, pokým nedôjdeš ku zákľuke, tam obráť sa v právo a choď rovno cinterínom až po bránu! Tam najdeš bránu... Otvor bránu a choď s Bohom! Len si daj pozor, aby si nespadol do šiancov. Tam za emiterom choď krížom cez pole, pokým nevyjdeš na krajinskú cestu.

— Ďakujem, bátko, ďakujem! Daj tí Boh sily a zdravia! Oh, svätá Panna, smiluj sa nado mnou! Prosim ťa, dobrý človeče, odprevaď ma. Buď tak dobrý a odprevaď ma aspoň po bránu.

— Eh, nemám času! Choď sám!

— Budz dobrý, ak znáš Boha. Nevidím nič, ani to neviem, kam mám vstúpiť, bátko. Jaká to veľká tma, veľká. No, odprevaď ma, dobrý bátko.

— Ale čo by ja mal čas na vyprevádzanie! Keby ja tu mal každého vyprevádzať, to aby iné ani nerobil.

— Vyprevad' ma, prosím ťa v meno Krista! Nielen že nevidím, ale samotný sa aj bojím v emiteri. Bojím sa, dobrý človeče, bojím!

— Ale sa mi zavesil na krk, — vzdychne strážnik, — no dobre, poďme?

Cudzinec a strážnik sa pohli Tesne jeden pri druhom kráčajú a nehovoria ani slova. Ostrý, vlhký vetor reže im tváre a pre tmú neviditeľné stromy, hučiac a praskajúce striasajú na nich veľké kvapky dažďa. Chodník je samá kaluž.

— Len jedno nerozumiem — prehovori po dlhšom mlčaní strážnik — neviem, jako si sa sem dostal? Veď je brána kľúčom zamknutá. Snáď si sa preškriabal cez ohradu a či jako? Jestli cez ohradu, nuž to sa na takého starého človeka, ako si ty, vôbec nesvedčí.

— Neviem, bátku, neviem. Sám neviem, ako som sa sem dostal. Snáď ma čert pokúšal. Pán Boh ma pre opilstvo potrestal. Zaisťe ma čert pokúšal. A ty, bátko, ty si tu snáď strážnikom?

— Ano.

— A samotný strážiš celý emiter?

Víchor sa takou silou oprel do nich, že museli na okamih zastat. Strážnik počkal, až víchor odtiahol a len potom odpovedal:

— Traja sme, ale jeden leží v horúčke a druhý spí. Zamieňame jedon druhého.

— Tak, tak. Eh, jaký to vetor, jaký zúrivy vetor. Snáď ho počnúj i nebohí. Tak hučí, hviždí ako nejaké divé zviera... Ohohohhh!

— A ty si zkade?

— Z ďaleka, bátko, z ďaleka! Som z Vologdy. Z ďaleka. Putúvam na sväté miesta a tam sa modlievam za blahoslavenie ľudí. Oh, Pane, smiluj sa!

Strážnik postál za okamih, aby si zapálil na fajku. Pokrčil sa za chrbát cudzinca a jedno za druhým zapálil viac zapaliek. Svetlo prvej zapalky, keď sa rozblesklo, osvietilo na okamih malú časť pravej strany chodníka a na tej jeden biely náhrobnik s anjelom a čiernym krížom; svetlo druhej zapalky náhle sa rozblesknúce, ale od vetra rýchle vyhasnúce, jako blesk preletlo cez ľavú stranu a v tme vidno len dákusí šramkovú ohradu; tretia zapalka vrhla svetlo i na pravo i na ľavo, osvietila biely náhrobnik, čierny kríž a ohradu okolo jedného detského hrobčeka.

— Spia, blahoslavení spia, sú už na večnom odpočinku! — dudre cudzinec hlasne vzdychajúc, — spia i bobatí i chudobní, múdri i sprostí, dobrí i zlí. To je naším osudom. A spať budú až po hlas trúhy súdneho dňa. Pán Boh im daj večnú slavu.

— My teraz tu chodíme, ale príde čas, keď i my tu odpočívať budeme — odpovedá strážnik.

— Tak je, tak je! Všetcia budeme odpočívať. Niet takého človeka, ktorý by nezomrel. Ohohohhh! Naše skutky sú zlé, naše myšlienky hriešne. Vsade samý hriech! Moja duša je zatratena hodná duša. Rozhneval som Pána Boha a nebudem blažený ani tu, ani na druhom svete. Padol som do hriechu ako chrobák do chrenu.

— Ano, a musíme zomreť.

— Veď práve to, že musíme.

— Ale pútnikom vari je len predsa ľahšie zomreť, než takým ako som ja.

— Ani pútnici nie sú jednaki. Sú opravdoví, ktorí sa Bohu ľúbia, ktorí sa starajú o svoju dušu a sú takí, ktorí sa nocou túľajú po emiteroch, kradnú a čerta na pomoc volajú... tak veru! Niektorý pútnik, keď sa tak

stane, chytí ťa za krk, sekerou zatne do hlavy a tak vyženie z teba dušu.

— Čo chceš s týmito slovami?

— Ah, nuž len hovorím tak . . . No, zdá sa, že je tu brána. Áno, tu je. No otvor ju, priateľko.

Strážnik makajúc otvorí bránu, vyvedie za ruku cudzinca a hovorí mu:

— Tu je koniec emitera. Teraz len choď rovno tadeť cez pole pokým neprideš ku krajinskej ceste. Len si na to daj pozor, aby si nepadol do šiancu, lebo ten je tu dosť blízko. A keď sa dostaneš na krajinskú cestu, tak pohni sa na pravo a choď, choď, pokým nedôjdeš ku mlynu.

— Ohohhh! — vzdychne pútnik po malej prestávke. — A ja som práve na tom rozmýšľal, že vlastne nemám prečo ísť do mitrijevskeho mlyna . . . k čomu do jazerného pekla by mal ta ísť? Radšej zostanem s tebou, bátko!

— Čo by si tu robil so mnou?

— Nuž len tak . . . s tebou by mi bolo aspoň veselšie . . .

— No, to si uhádol! Počuj, ty pútnik, zdá sa mi že si rád zažartuješ.

— Svätá pravda, rád — odpovedá cudzinec, chladne sa uskrňuje, — oh, ty milý priateľko, viem, že budeš dlho spomínať pútnika.

— Nuž a prečo by ťa spomínal?

— Nuž, že som ťa tak šikovne ošudil . . . a či snáď myslíš, že som ja skutočne pútnik? Nie veru?

— Nuž a čože si?

— Mrtvý. Len teraz som vstal z hrobu . . . Pamätáš sa ešte na kováča Gubarjona, ktorý sa na veľkú noc obesil? No teda, ja som Gubarjon.

— Lužeš!

Strážnik mu neverí, ale v celom svojom tele cíti tak ťažký, studený strach, že sa potočil s miesta a rýchle začal hmatáť po bráne.

— Počkaj, kam ideš? — rečie cudzinec chytiac ho za ruku — týýý! . . . dívaj sa ho, jaký si ty. Nuž a na koho ma tu necháš?

— Puš ma! — zvolá strážnik, snažiac si vyslobodiť ruku.

— Postoj! Rozkazujem ti, aby si postál, teda postoj! Nemykaj sa, ty psia krv! Jestli ti milý život, teda stoj ticho, pokým ti to kažem. Nechcem len krv prelievať, máč by ťa už dávno bol poslal na druhý svet, ty naničbodieš . . . Stoj!

Kolená strážnikove sa trasú. V strachu zažmúri oči a trasú sa na celom tele oprel sa o ohradu. Rad by volal o pomoc, ale vie, že jeho hlas nepočúť ku strážnici. A tu pri ňom stojí cudzinec a drží ho silne za ruku . . . Uplynuly asi tri minúty takto bez slova.

— Jeden leží v horúčke, druhí spí a ten tretí zase pútnikov vypravádza — dudre cudzinec. — Pekný stražcovia emitera! Zaslúžia plácu! Ohó, priateľu, zloději boli vždy šikovnejší než strážnici. Stoj! Ani sa len nepohni!

Znova minulo päťdesať minút bez slova. Zrazu vetor zamiesol k nim ostré zapísknutie.

— No, teraz už môžeš odísť — hovorí cudzinec, pustiac ruku strážnikovu; — íď, a daj Bohu vďaka a chválu, že si ostal pri živote.

I cudzinec zapískol, odbehol od brány a bolo počuť, ako preskočil šianec. Strážnik, tušiac niečo zlého a ešte vždy sa trasúc, ako omámený otvára bránu a potom uteká zoät. Dôjduc ku zákľuke chodníka zaslýchol rýchle kroky a voľakto tlumeným hlasom sa ho pýta:

— Ty si to, Tymotej? A Michal je kde?

A bežiac po chodníku v tme vidí bľadé svetlo. Čím bližšie dochodí k svetlu, tým väčší strach ho prejíma a má tým istejšiu predtuchu, že sa tu stala dajaká neriadna vec.

— Zdá sa, že to svetlo je v kostole — myslí si — ako sa dostalo ťa? Skutočne v kostole . . .

Strážnik zostane na okamih pred vybitým oknom kostola a zdesený díva sa na oltár . . . Malá vosková sviečka, ktorú zloději zabudli vyhasiť, plápolajúce svetlo hádže na rozhádzané cirkevné rúcha, rozbité skrine a na stopy nôh okolo oltára . . .

Dobre usrozumení zločinci, pokým jeden z nich zabavoval strážnika, robiac sa opilým, obkradli kostolík postavený na emiteri.

A strážnik vidiac, čo sa stalo, pobehne ku povrazu zvona a v nasledujúcom okamihu vetor roznáša hlahol zvona, volajúceho obyvateľstvo na poplach . . .

Hospodárske rady.

Včasnú zemiaky. Keď chceme mať včasné zemiaky, tak koncom februára alebo začiatkom marca, dľa toho jaké je počasie, pokladme nejaké včasné zemiaky jedon vedľa druhého, nikdy ale nie jedno na druhé, do nejakej truhlice a uložíme ich v slnca vystavenej nekúrenej miestnosti, kde budú ale od mrazu zachránené. Takto ich nechajme do začiatku alebo konca apríla — to zase závisí od počasia — do tých čias totižto, kým sa pôda dobre nezohriala. Behom tohoto času zemiaky silne začnú kličiť, na tieto kličičky musíme pri vysádzaní dobrý pozor dávať, aby sa neoblámaly. Jaknáhle sa pôda dostatočne zohriala, vysadíme zemiaky nie veľmi hlboko a tak, aby kličičky padly na hor. Takto vysadené zemiaky dajú už o 6—7 týždňov úrodu.

V jakom smere máme siať zeleninu? Pri zelenine nížkeho vzrastu nerozhoduje mnoho, či rady idú od severu na juh, alebo od východu na západ; pri vyššieho vzrastu zeleninách ale, ako na príklad pri hrachu alebo vysokej fazuly má sa vec celkom inakšie. V tomto páde musíme tedy na nasledujúce dávať pozor: Jestli je pôda veľmi viazaná, mokrá a chladná, vtedy majú ísť hrady od severu na juh, aby poludňajšie slnce tým lepšie mohlo prekiknúť medzi riadky a pôdu tým lepšie zohriala. Pri ľahkej, suchej, piesočnatej pôde lepšie je, keď hrady idú od východu na západ, lebo takto horúce poludňajšie slnce nevypáli natoľko pôdu, lebo ju tóna rastlin kryje.

Udržanie žaludc. Keď sa tak mnoho žalude urodilo, že ju nemožno v hore skfmiť, tak ju posbierajme a odložme pre ošpané. Odloženie je celkom jednoduché. Posbieranú žalud na tenko rozprestrime v nejakej pajte alebo na povale a asi dva týždne každý deň poprevracajme. Takúto žalud môžeme nielen cez zimu upotrebiť, lež aj na druhý rok odložiť. Ešte istejšie sa udrží žalud, jak ju v sušiarňi usušíme, lebo takto sa nemusíme ani toho báť, že splsnivie, a dá sa aj somleť. Čo sa týče krmenia žaludou, poznamenat treba, že sa v žaludi nachádza málo dusíku, a tak dobre spravíme, keď žalud miešame s nejakou inou na dusík

bohatšou krmou jaké sú na príklad otruby, potom ľadník, fazuľa, hrach; samo sebou sa rozumie, že tieto posledné treba varené dávať.

Ličenie zmrznutých čiastok tela. Potríme patričnú čiastku tela citrom, načo sa boľasť hneď utíši. Jednoduchý, ale výtečný prostriedok je aj nasledujúci: Roztopme pol kilogramma ľadku v dvoch litroch horúcej vody a v tomto močme každodenne pred ľahnutím zmrznutú čiastku asi za jeden týždeň, voda nech je tak horúca, jakú telo len udrží. Celý týždeň možno upotrebiť jednu a tú istú vodu. Takto sa nielen boľasť sprostíme, lez aj kožka dostane svoju predošlú zdravú barvu.

Deň sv. Alžbety. Deň 19. novembra, jako deň menín zvečenej kráľovnej v hlavnom meste zasvätili okázalým spôsobom. V Matiašovom chráme v Budíne slúžil tichu omšu budínsky plebán dr. Anton Nemes, ktorý vtedy nosil ten strieborný brokátový ornát, ktorý zhotovený je z korunovačných šiat nebohej kráľovnej. — V deň Alžbety i po iných chrámoch hlavného mesta boly bohoslužby a v školách sa nevyučovalo.

Cisárske jubiléum jeho veličenstva. Jeho veličenstvo kráľ v deň cisárskeho jubiléuma dňa 2. decembra zdržovať sa bude u svojej deéry acikňažny Márie Valerie vo Walsee. — Cieľom zasvätenia jubiléuma rajehsrát dňa 25. novembra bude mať slávnostné zasadnutie, na ktoré všetcia vyslanci dostavia sa v gále a v zasadnutí uzavru, že pošlú panovníkovi adresu holdu. Dňa 2. decembra parlament nebude zasedať, lež všetcia členovia dostavia sa na slávnostné služby Božie vo votívnom chráme viedeňskom.

Nové bankovky. Jako známo od 1. januára 1899. zavedené bude povinnovaté ráťanie na koruny, následkom čoho sú potrebné i nové bankovky, na ktorých hodnota označená bude v korunovej mene. Následkom tohto v ministerstve spoločných financií už i ustálili podobu a osnovu nových bankoviek. Nové bankovky budú vraj bľadoružovej barvy a kresba na nich bude veľmi pekná. Na jednej strane bude osnova maďarská, na druhej nemecká. Na tejto nemeckej strane bude osem menších štvorhranov a v nich hodnota bankovky označená v reči českej, poľskej, slovenskej, horvatskej, talianskej, rumunskej, rusínskej a srbskej. Dľa toho tedy len uhorská strana bankoviek bude jednorečová: maďarská.

Kráľ švajciarskemu štátnemu fiškálovi a genfskej chudobe. Jeho veličenstvo cestou grófa Kueffsteina rakúsko-uhorského vyslanca v Genfe dal odovzdať štátnemu fiškálovi Georgesovi Navazzovi, ktorý viedol obžalobu proti Luechenimu, svoju emailirovanú podobizeň a genfskej chudobe zároveň poslal 20.000 frankov. Švajciarska rada panovníkovi vyslovila veľú vďaku za tento dar.

Stotisíc dollárov za jedon rukopis. Jedon americký sberateľ starých rukopisov v londýnskych časopisoch oznamuje, že je hotový stotisíc dollárov zaplatiť za jedon hodnoverne pôvodný rukopis Shakespearov. Shakespeare bol najvýtečnejším spisovateľom anglickým, ktorý žil v 16. stoločí. Jeho spisy sú preložené do všetkých rečí vzdeleného sveta.

Päťadvadsaťročné jubiléum spojenia Pešte z Budínom. Tejto jasene bolo tomu práve päťadvadsať rokov, čo mesta Pešť, Budín a Starý Budín spojily sa v jedno hlavné mesto dajúc mu meno: *Budapešť*. Z tejto príležitosti shromaždenie hlavného a následkom rozhodnutia panovníka už i sídelného mesta Budapešte rozhodlo oddať panovníkovi holdujúcu adresu na znak vďaky za jeho starosť a doproprajnosť prechovávanú naproti Budapešti. Deputáciu, pozostávajúcu z 35 výborúkov viedol tieto dni pred kráľa hlavný mešťanosta Jozef Márkus, ktorý predvedúc vyslanstvo pred kráľa oddal kvostne vyhotovenú adresu v sprievode reči, v ktorej poukázal na tie výhody, na veľký kultúrny pokrok a vývin hlavného mesta, ktorý vyvolalo sjednotenie troch miest a veľká priazeň panovníkova, a konečne s poddanským holdom prosil jeho veličenstvo, aby i na budúce podržal oproti hlavnému a sídelnému mestu toľkokrát preukázanú priazeň a ľaskavosť, jež hodným stať sa bude hlavnou sahou hlavného mesta. — Jeho veličenstvo veľmi blahosklonne prijal slová vodcu deputácie a v svojej odpovedi prizvukoval, že teší ho vidieť zastupiteľov svojho sídelného mesta, ktorého vývin a vzrast sprevádza s veľkou pozornosťou a radosťou. Poukázal na dobré následky sjednotenia miest a vysloviac nádej, že hlavné a sídelné mesto bude i ďalej prekvitať, prial Božie požehnanie práci na zveľačovaní Budapešte. Deputácia s veľkým oduševnením prijala odpoveď kráľovu, ktorý deputáciu blahosklonne prepustil. Adresa hlavného mesta písaná je kaligraficky na pergamente a leží v zlatom futráli. Na vrchu futrála je zo striebra razeny címer Budapešte, pod ním rok sjednotenia 1873 a pod címerom rok 1898.

Prísne zakročenie v záležitosti falšovania vína. V známej v záležitosti falšovania vína päťkostolským vínokupcom Engelom policajný radea barón Edmund Splényi zastavil každé ďalšie vyšetrovanie. Takéto rýchle a neočakávané vybavenie záležitosti, tak dôležitej z ohľadu dobrého chýru uhorských vín, zapríčinilo v širokých kruhoch veľkú nespokojnosť. V sneme podali interpeláciu a minister Darányi hneď vtedy sa osvedčil, že nebude trpeť, aby dobrý chýr uhorských vín bol naštrený a preto najenergičnejšie a bez ohľadu na osoby pokutovať bude falšovateľov vína. Osvedčenie ministra malo za následok, že listiny proti Engelovcom zavedeného vyšetrovania dostaly sa hl. kapitáňovi Rudnaymu, ktorý ich hneď predostrel ministrovi vnútra Desiderovi Perezelovi. Minister vnútra teraz zrušil uzavretie baróna Splényiho a nariadil, aby bezodkladu zaviedli proti nemu disciplinárne vyšetrovanie predchádzajúci postup cieľom konštatovania, či barón Splényi mal právo proti Engelovi zavedené pokračovanie hneď zastaviť. Proti barónovi Splényimu sám hl. kapitáň Rudnay vedie vyšetrovanie. Energičné vystúpenie ministra vnútra vzbudilo v širokých kruhoch veľkú spokojnosť, lebo teraz je už isté, že jak Englovci falšovali vína, tak neujdu prísnemu trestu.

Obkradol sirotskú kassu. Ignác Grünvald, pokladník pri stolicej sirotskej kasse vo Fogaraši soberúc sebou asi 6000 zlatých zo sirotských peňazí, ušiel bez stopy. Krádež vzbudila v celej fogarašskej stolici veľký ruch a teraz je zle nedobre na stolicej správu. Hlavný župan zaviedol hneď prísné vyšetrovanie. Defraudanta posiaľ ešte nechytli. — Veru, veru je už čas, aby bola zavedená štátna administrácia, lebo len tak sa dá predišť ustavičným krádežiam spustých ľudí.

Nešťastie v bani. Z Temešváru oznamujú, že v kamenouhelných baniach pri Rešici, v t. zv. Neuredsachte vybuchli baňské plyny, následkom čoho deväť baníkov utrpelo ťažké popáleniny.

Základina pre priemysel'nikov. Arcieknieža Rainer 20.000 kerín daroval priemysel'no-umeleckej škole vo Viedni na základiu, ktorej ročné úroky dostanú takí usilovní a nadaní poslucháči menovanej školy, ktorých vyšľú študovať do cudzozemska.

Pouličné demonštrácie v hlavnom meste. Keď opposícia videla, že jej pokračovanie na sneme odsudzujú všetci rozvažní a chladnokrevní ľudia, obrátila sa ku nerozvažným a ľahkokrevným mladíkom a ku sberbe, Jakej je dosť v každom väčšom meste. Rozfúkli slová prípisu spoločného ministra Krieghammera, ktoré zazlil ináč i minister nášho honvédstva, na veľkú urážku národa a povzbudili mládež ku demonštráciám. Vyslanci Gejza Polónyi, Julius Justh, Št. Rakovszky mali reči ku mládeži a následkom toho boli pouličné zbury. Poslucháči techniky, ktorá stojí blízko snemovne a ku nim pripojivší sa rozliční remeselníci tovarýša bez roboty keď sa dňa 22. t. m. viezol ministerský predseda a minister vnútra do snemu, kamením napadli ich koče, policajných úradníkov a policajtov udržujúcich poriadok a dávajúcich pozor, aby sa demonštranti nedostali do snemu, napadli kamenným uhlím a z techniky kalamáre hádzali na nich. Policia potom rozprášila nespokojencov, a ponevác sa s ulice utiahli do techniky, policajti vnikli aj ta a palicami náležite vytrepali rušiteľov verejného poriadku. Vytrepání demonštranti ušli potom do budovy ústrednej university na Egyetem-téri a tu tiež chceli opätovať podobné výstupy, ale i odtiaľ ich policia vyprášila a mnohých zatkla. Vyšetrovanie bolo hneď zavedené. Mnohých pokutovali na 5—30 zlatých a niekoľko najväčších laganov, o ktorých sa dokázalo, že sú demonštrantami zo zamestnania, podržali vo vyšetrovacom väzení a zavedú proti nim trestný postup. Koncom týždňa demonštrácie už vystaly a to možno pripísať len ráznemu zakročeniu policie, ktorá takto pretrela výpočty pána Polónyiho.

Nanajvyš' záhadná udalosť. Syna povestného ruského generála Gurku, ktorý sa bol vyznačil v rusko-tureckej vojne roku 1877/78 a posledne bol gubernátorom Poľského Ruska, avšak pre nemilosrdné zachádzanie s Poliakmi bol pred 2—3 rokmi prepustený, menom Michala Gurko, ktorý tiež bol ruským officierom pri námorníkoch, uväznili nedávno v Paríži, lebo padlo na neho podozrenie, že on zabil a obkradol jedného ruského generála v Monte-Karle. Mladý Gurko vo väzení ochorel a preto ho dali do nemocnice. Tu ho navštívil jeho starší brat, ktorý je ruským plukovníkom. Sotva že jeho brat odišiel, stav chorého väzňa zhoršil sa tak povážlivo, že o niekoľko dní pozdejšie zomrel.

Teraz niektoré francúzske časopisy píšu, že plukovník Gurko dal otravu svojmu bratovi, aby takto vyhoul potupe trestu a rodina hanbe. Sú však i takí, ktorí možnosť toho, žeby bol brat brata otrávil, vytvárajú úplne.

Základina na uhorské vojenské ústavy. Ján Kéry, kanonik vo Veszpréme r. 1854. poručil 5000 zlatých na vojenskú výchovu uhorských mladíkov. Táto základina od toho času vzrástla na 43.500 zlatých a posiaľ užívaly ju vychovávacie ústavy spoločného vojska. Teraz však na rozkaz kráľov odovzdali tieto peniaze ministerstvu honvédstva pre nové honvédske dôstojnícke školy. O rozhodnutí panovníka minister honvédstva cestou šopronského podžupana, vyzval ešte živých členov rodiny Kéryovskej aby sa priblíšili, lebo v prvom rade oni, patrične ich synovia sú oprávnení užívať úroky tejto základiny jestli sa venujú honvédskemu vojsku.

K U O B R Á Z K U .

Svätá povinnosť.

Náš pekne podarený obrázok nepotrebuje obširnejšieho vysvetlenia. Za špatného počasia, sňahovej povíchrice, na člnku derúcom sa pomedzi balvány ľadu a hroziviacom v každom okamihu prevrhnutím, uberá sa starý duchovný vyplniť svoju svätú povinnosť: pripraviť na večnú cestu odobierajúceho sa z tohoto plačlivého údolia. Horlivého nasledovníka Kristovho nehatí v tom ani neprajné počasia, ani nebezpečná cesta po vode, lebo veď Kristus Ježiš, keď sa jeho nasledovník Peter pomori k nemu uberal, nedal mu zahnúť vo vlnách morských ale podajúc mu pravicu, zachránil ho. I svoje povinnosti verne plniaci kňaz je zachránený; došli ku brehu, člnok bude na suchu a duchovný s dvojnásobnou horlivosťou pripraví odchádzajúceho ku Tomu, ktorý nám všetkým dal život.

K O B V E S E L E N I U .

Má pravdu.

A: Hovorte čo chcete, Svitok je brozný osol!

B: Odpustte, to nedopúšťam na Svitoka, požíčal mi predčierom tridsať zlatých!

A: No, vidíte, že mám pravdu!

*

Primeraná oprava.

Pán Strápený (diktuje zriadencovi pohrabného ústavu oznámenie o smrti svojej testiny): „... zaľúbilo sa Všemohúcemu... alebo napíšte radšej... zaľúbilo sa Najdobrotivejšiemu“...

Budapešťianska bursa s úradným značením cien dňa 25. novembra.

Obilie	Jakoš (la hekt.)	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze		Cenné papiere	Peniaze	
		od	do		Tovar	Tovar			
Pšenica banátska	75-80	9.95	10.70	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3200	3250
pešťianska	75-80	19.10	19.85	Uhorská zlatá renta 4%	119.75	120.25	Pešť. uh. kupec. b.	1413	1417
stolnobelehradská	75-79	10.15	10.90	korunová renta 4%	97.90	98.40	Pešť. prvá viasť. sporiteľňa	8200	8250
Raž (tito)	70-72	8.20	8.25	Uhorské regálové úpisý 4 1/2%	100.25	101.00	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	600.00	605.00
Jačmeň na krm.	60-62	6.20	6.50	premiové úpisý	163.00	160.00	Založné listy.		
na pátku	62-64	6.80	7.00	Uhorská tiskovo-segedínska pošt.			Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	96.75	97.75
na várku	64-66	7.80	8.70	žlička 4%	138.00	139.00	Uhorského úver. záložného ústavu 4 1/2%	100.00	101.00
Ovos	39-41	5.75	6.05	Uhorská žel. pošt. 4 1/2% v zl.	119.50	120.50	Uh. úver. ústavu s prémion 4%	121.50	122.50
Kukurica	73	5.50	5.53	vyvážkové úpisý 4%	93.00	97.00	Peniaze.		
Pros	—	4.30	4.70	Spoločná pošt. v bež. peniazoch 4 1/2%	100.75	101.25	Cisársky dukát	5.79	5.80
Bepica	—	—	—	Žreby.			Dvadsať-frankovník	9.58	9.60
Dateľinové semä, luc.	—	50.00	60.00	Spolku „Jo sziv“	3.50	4.00	Nemecká ríšska marka	58.95	59.10
červené	—	45.00	47.00	Uhorského „Červeného križa“	8.00	8.50	Striebro	—	—
Svínska masť pešťianska	—	57.00	57.50	Rakúskeho	19.50	20.00			
vidiecka	—	—	—	Bazilika	6.00	6.50			

Tlačou cis. a kráľ. dvornej kníhtlačiarne Viktora Hornyánskeho v Budapešti.